

A Fővárosi Ítéltábla dr. Pusztafi Zsófia Mária ügyvéd (**fél címe.**) által képviselt I.rendű felperes neve(**I. rendű felperes címe.**) I. rendű és II.rendű felperes neve(**II. rendű felperes címe.**) II. rendű felpereseknek, a Dr. Szabó Patrik Ügyvédi Iroda (**fél címe.**, ügyintéző: dr. Szabó Patrik ügyvéd) által képviselt alperes neve(**alperes címe.**) alperes ellen személyiségi jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. május 23. napján meghozott 35.P.20.489/2016/10. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek személyenként 10.000 – 10.000 (Tízezer-Tízezer) forint másodfokú perköltséget és az államnak felhívásra személyenként 24.000 – 24.000 (Huszonnégyezer-Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek gyermeke, II.rendű felperes neve..., valamint az alperes élettársak voltak. A kapcsolatukból 2010. március 18. napján született utónevű gyermeket a Budapest XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2013. január 30. napján kelt ítéletével az alperesnél helyezte el. Az ítélet indokolása szerint az alperes és a gyermek édesapja között a gyermek kapcsolattartása során konfliktusok voltak, a gyermekkel felmerülő problémák megbeszélése akadályba ütközött, veszekedésbe fulladt. Előfordult, hogy az I. rendű felperes nem adta át a gyermeket az alperesnek.

Az alperes a 2013. március 20. és 2013. április 3. napján megvalósult kapcsolattartások során a gyermek ruházatába hangfelvevő eszközt helyezett el, a felperesek hozzájárulása nélkül a kapcsolattartásról hangfelvétel készített, amelyet 2015. november 25. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala ... Hivatalánál folyamatban volt eljárásban bizonyítékként csatolt.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy a 2013. március 20. és 2013. április 3. napján megvalósult kapcsolattartások során tudtuk és hozzájárulásuk nélkül a gyermek ruhájába rejtett eszközzel rögzítette a felperesek lakóhelyén elhangzottakat, megsértette a felperesek képmáshoz és hangfelvételhez fűződő jogát;
– megsértette továbbá a felperesek ezen jogát azzal is, hogy a hangfelvételt nyilvánosságra hozta akként, hogy 2015. november 25. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala ... Hivatalánál folyamatban lévő kapcsolattartási ügyben bizonyítékként benyújtotta.

Kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására, tiltsa el a további jogsértésektől, kötelezze a hangfelvételek megsemmisítésére, valamint a felperesek részére személyenként 100.000 forint nem vagyoni kártérítés fizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érdemi ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy kiszolgáltatott helyzetben, a gyermek érdekében készítette a hangfelvételeket, amelyeket nem hozott nyilvánosságra, kizárólag a hatósági eljárásban használta fel.

Az elsőfokú bíróság a felperesek hozzájárulása nélkül készített hangfelvétellel megvalósult jogsértéssel kapcsolatos keresetet a 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptk.) 8. § (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény; (a továbbiakban: régi Ptk.)

– a hangfelvétel felhasználásával elkövetett jogsértéssel összefüggésben előterjesztett keresetet pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) szabályai szerint bírálta el.

Hivatkozott arra a régi Ptk. alapján kialakult bírói gyakorlatra, amely szerint visszaélés hiányában a felvétel elkészítésével nem valósul meg jogsértés, ha a hangfelvétellel más egyéb módon nem igazolható tény, körülményt, ismeretet kívánnak bizonyítani úgy, hogy ezt a közérdek sérelme nélkül, különösen méltányolható magánérdek védelmében teszik.

A gyermekelhelyezés tárgyában hozott ítélet alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a gyermek édesapja és az alperes között a kapcsolattartás során több konfliktus volt, olyan eset is előfordult, amikor az I. rendű alperes nem adta vissza a gyermeket. Úgy ítélte meg, hogy bármelyik szülő esetén érthető, hogy a másik szülővel folytatott kapcsolattartás során történekről tudomással kíván bírni annak érdekében, hogy a gyermek fejlődését esetlegesen hátrányosan befolyásoló tényezőkről információkkal rendelkezzen és azok ellen fel tudjon lépni. Egy három éves gyermek fejlődését hátrányosan érintő, kapcsolattartások idején tapasztalható körülmények esetleges fennállása egyéb módon jóval nehezebben igazolható. Ezért a régi Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdés alkalmazásával arra a következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, hogy a hangfelvétel elkészítése nem volt visszaélésszerű és az nem is volt jogsértő.

Az új Ptk. 2:48. § (1) bekezdés alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a hangfelvétel hatósági eljárásban való benyújtása az alperes részéről felhasználásnak minősül, mivel az kikerült a birtokából és a hangfelvételt rajta kívül más személy is megismerhette. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy a hangfelvétel benyújtása az alperes részéről nem minősült visszaélésszerű magatartásnak, mert a kapcsolattartás szabályozása iránt indított eljárásban történt a felhasználás és ebben az eljárásban is érvényesülő alapelv a gyermek érdekének védelme.

Ezen indokok alapján az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbeztek. Az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló elsődleges fellebbezési kérelmüket azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során még csak a feleket sem hallgatta meg személyesen, a tényállást nem derítette fel teljes körűen, nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, ítélete ezért megalapozatlan.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a keresetüknek történő helyt adásra irányuló másodlagos fellebbezési kérelmüket pedig azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy a hangfelvételek készítése és felhasználása az alperes részéről nem volt visszaélésszerű és jogsértő.

Hivatkoztak arra, hogy 2011 novembere és 2013. január 30. napja közötti időtartamban mindössze két alkalommal fordult elő, hogy a kapcsolattartás lebonyolításában probléma volt a gyermek édesapja és az alperes között. A gyermekelhelyezés tárgyában hozott ítélet ugyanis azt rögzíti, hogy egy alkalommal az I. rendű felperes nem adta át a gyermeket az alperes édesanyjának a hét közbeni

kapcsolattartás során, illetve a felek 2012. év nyarán nem tudtak a kapcsolattartásban megállapodni. A másfél éves időtartamban összesen két alkalommal felmerülő probléma nem minősíthető úgy, hogy a láthatás konfliktusokkal terhelt volt.

A felvételek készítésének idején a gyermek csak másfél hónapja volt az alperes gondozásában. Ezt megelőzően 2013. február 8. és 2013. február 20. napja közötti időtartamban az alperes nem biztosította a gyermek édesapja számára a kapcsolattartást, majd a felvételek készítéséig csak néhány kapcsolattartás valósult meg, amelyek alatt semmilyen negatív hatás nem érte a gyermeket, amely ellen az alperesnek fel kellett volna lépnie. A hangfelvételek készítését követően, 2013. november 4. napjától kezdődően a gyermek egy hónapos időtartamra az édesapa gondozásában volt. A kapcsolattartások a felperesek lakóhelyén zajlottak, a hangrögzítő berendezés tehát a kapcsolattartással összefüggésbe nem hozható beszélgetéseket, történéseket is rögzíthetett.

Hivatkoztak arra is a felperesek, hogy a hangfelvétel felhasználására csak a rögzítést követően évekkel később került sor. Amennyiben az alperes állításának megfelelően a gyermeket a kapcsolattartások során komoly visszaélések érték, akkor felmerülhet a felelőssége, amiért a gyermek veszélyeztetettségéről tudva nem indított eljárást.

Az alperes nem tudta igazolni, hogy a kapcsolattartások során a gyermeket bármilyen negatív hatás érte volna, amely fejlődését hátrányosan befolyásolhatná. Ezért nem állapítható meg, hogy az alperes különös méltánylást érdemlő magánérdekből készítette a felvételeket.

Hivatkoztak arra is, hogy a 2016. április 28. napján kelt igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint a gyermek apai környezetében veszélyeztetésre utaló adat nem merült fel, ezért az ellenőrzött kapcsolattartás nem indokolt.

Budapest Főváros Kormányhivatala ... Hivatalának 2016. május 18. napján hozott végzésével igazolta, hogy a hivatal az alperest eljárási bírság megfizetésére kötelezte és elrendelte a kapcsolattartás szabályozására irányuló döntésben foglaltak végrehajtását, mert annak az alperes önhibájából nem tett eleget.

Bejelentették továbbá, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala ... Hivatalának 2016. május 25. napján kelt határozata a gyermeket ideiglenes hatállyal az édesapánál helyezte el a gyermekelhelyezés megváltoztatása iránti per jogerős befejezéséig és megállapította, hogy az alperes gondozási és nevelési joga szünetel. Az alperes ugyanis a ...i gyermekjóléti intézménynél bejelentette, hogy a továbbiakban nem kívánja nevelni gyermekét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a felek másodfokú tárgyaláson tett előadása, az alperes által csatolt, a per alapját képező hangfelvétel, illetve a 2013. március 20. és 2013. április 3. napján készült hangfelvétel leírt tartalma alapján az alábbiak szerint kiegészíti:

A gyermek a gyermekelhelyezési per tartama alatt, 2011. november hónaptól az édesapjával élt együtt. Az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedését követően, 2013. február 8. napján adta át a gyermeket az édesapa az alperesnek. Az ítélet szerint az apa páratlan héten pénteken 16 órától vasárnap 18 óráig, páros héten szerdán 16 órától 18 óráig volt jogosult a folyamatos kapcsolattartásra. 2013. február 20. napjától kezdődően az édesapa ezen ítéleti rendelkezésnek megfelelően találkozott a gyermekkel.

Az alperes azt tapasztalta, hogy a gyermek magatartása megváltozott, vele és édesanyjával szemben agresszív és durva szavakat használ. Feltételezte, hogy ezt az édesapától tanulja, ezért annak érdekében, hogy erről megbizonyosodjon, illetve szükség esetén bizonyítani is tudja, 2013. március 20. napjától kezdődően mintegy két hónapos időtartamon keresztül több kapcsolattartás során

készített a gyermek ruházatába rejtett hangfelvevő eszközzel hangfelvételt. A hangfelvételek nem csak a gyermek és édesapja, hanem a felperesek beszélgetéseit is tartalmazzák.

Az alperes a hangfelvételt abban a gyámhivatali eljárásban használta fel, amelyet a gyermek édesapja kezdeményezett a kapcsolattartás újraszabályozása érdekében és amelyben az alperes azt kérte, hogy a kapcsolattartás felügyelt keretek között valósuljon meg. A felhasználásra úgy került sor, hogy az alperes az édesapa ehhez történt hozzájárulását követően a hangfelvételt tartalmazó CD lemez másolatát átadta a gyámhivatalnak, illetve átadta a 2013. március 20. és április 3. napján készített hangfelvétel leírt anyagát. A felperesek a hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához nem járultak hozzá.

A hangfelvétel leírt tartalma szerint a két kapcsolattartás során a felperesek és a gyermek édesapja a gyermekkel való beszélgetés során vulgáris, durva szavakat használtak, bántó hangnemben beszéltek a gyermek előtt az alperesről és az anyai nagyszülőről, a gyermeket az alperes ellen uszították.

A kiegészített tényállás alapján a fellebbezés alaptalan.

A másodfokú eljárás során az ítéletábra pótolta az elsőfokú bíróság által elmulasztott, és a felperesek fellebbezése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási cselekményeket: személyesen meghallgatta a feleket és tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségről. Az alperes csatolta a vita alapját képező hangfelvételt és a 2013. március 20. és április 3. napján készített hangfelvétel leírt anyagát. A bizonyítás ezen kiegészítése mellett ezért a felpereseknek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló elsődleges fellebbezési kérelme alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást – az ítéletábra kiegészítése mellett – helyesen állapította meg és az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját is.

Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság a régi Ptk. alapján kialakult azon bírói gyakorlatra, amely szerint visszaélés hiányában jogsértés nem valósul meg a felvétel elkészítésével, ha a hangfelvétellel más, egyéb módon nem igazolható tény, körülményt, ismeretet kívánnak bizonyítani úgy, hogy ezt a közérdek sérelme nélkül, különösen méltányolható magánérdek védelmében teszik.

Az alperest a hangfelvétel elkészítésére nem csak az vezette, hogy a gyermekelhelyezési per tartama alatt több konfliktus volt a kapcsolattartás során, hanem az is, hogy a mindössze három éves gyermek magatartásban olyan hátrányos változásokat tapasztalt, amelyeket feltételezhetően az apa, illetve az apai környezet eredményezett; illetve a gyermek olyan, korához nem illő szavakat használt, amelyeket az apától tanulhatott. Az alperesnek nem csak méltányolható jogos magánérdeke, hogy a gyermek magatartásában bekövetkezett negatív megváltozások okát felderítse, hanem szülői kötelezettsége is. Nem minősíthető ezért visszaélésnek, hogy bizonyosságot akart szerezni az alperes arról, hogy valóban a felperes és szülei környezetében érte a gyermeket ilyen hatás.

Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával is, hogy a kapcsolattartások során tapasztalható körülményeket három éves gyermek esetében más módon nem, vagy csak nehezebben lehet bizonyítani.

Nem vitás, hogy a hangfelvétel jogszerűen készült; a hivatkozott okok miatt azonban az elkészítése nem volt visszaélésszerű. Különösen azért nem, mert a hangfelvétel leírt anyaga alapján az is megállapítható, hogy az alperes feltételezése igaznak bizonyult: a gyermekkel az édesapja és a felperesek nem az életkorának megfelelő hangnemben beszéltek és egyértelműen megállapítható az is, hogy a találkozások során a gyermeket az alperes ellen hangolták.

Nem minősült visszaélésszerűnek a hangfelvétel felhasználása sem, mert az alperes azt kizárólag a gyámhivatali eljárásban, a döntésre jogosult szakemberek előtt használta fel úgy, hogy a hangfelvételtől készült írásbeli anyag csak és kizárólag azokat a beszélgetéseket tartalmazza, amelyek közvetlenül a gyermekkel és a gyermek jelenlétében történtek.

Nem vitatható ugyan a felpereseknek az az állítása, hogy a jogosulatlanul készített hangfelvétel felhasználása számukra sérelmet okozott, mert idegen személyek szereztek tudomást beszélgetéseik tartalmáról. Ez a jogsérelem azonban a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem minősül aránytalannak. (BH2015. 38., BDT2014. 3076., BDT2011. 2442.)

A jogsértést a keletkezése idején fennálló körülmények alapján kell elbírálni, ezért nincs jelentősége annak, hogy a hangfelvétel készítését követően a szülői felügyeleti jog gyakorlásában változás történt.

Az ítélet tábla ezért az indokolás kiegészítésével az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §. szakasz alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdés értelmében kötelezte az ítélet tábla a felpereseket az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja szerint megállapított le nem rótt fellebbezési illeték és az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján meghatározott másodfokú perköltségének megfizetésére.

Budapest, 2017. június 20.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k.
előadó bíró

Kepesné dr. Bekő Borbála s. k.
bíró